

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2

GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION TO DEVELOP LEARNERS
COMPETENCIES AT BAN THA FA TAI SCHOOL PHAYAO PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ปฐมปรัชญ์ จีรัง¹, หาญศึก เล็บครุฑ², พูนชัย ยาวีราช³
Purimprach Jeerang¹, Hransuek Lebkhute², Phoonchai Yawirach³

Corresponding Author E-mail: 678914051@crru.ac.th

Received: Jan 24, 2026; Revised: Feb 19, 2026; Accepted: Mar 12, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ ดำเนินการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบันคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 16 คน และผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI modified)

ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2.ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ มีความหลากหลายและครอบคลุมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านนโยบายการบริหารจัดการ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ 3.แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้มีลักษณะเป็นกระบวนการบริหารที่เน้นวงจรคุณภาพและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ/การสั่งการ (Leading) และการควบคุม/ประสานงาน (Controlling/Coordinating) โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์คือสมรรถนะของผู้เรียน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, สมรรถนะผู้เรียน, แนวทางการพัฒนา

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุฑศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹Student in Master of Education, Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²Advisor, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

³ที่ปรึกษาร่วม, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³Co- Advisor, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were to 1) investigate the current state, the desirable state, and the priority needs of academic administration, 2) examine the factors affecting academic administration, and 3) study guidelines for developing academic administration to enhance learner competencies at Ban Tha Fa Tai School. The study employed a research and development (R&D) methodology, the sample consisted of 16 participants, including school administrators, teachers, and members of the Basic Education Institution Committee. In addition, 9 experts participated in a focus group discussion. The research instruments included questionnaires and focus group recording forms. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI modified).

The research findings were as follows: 1. Overall, the current state of academic administration to develop learner competencies at Ban Tha Fa Tai School was at a high level, whereas the desirable state was at the highest level. The aspect with the highest priority need was research for learning development. 2. The factors affecting academic administration to develop learner competencies were diverse and encompassed both internal and external factors. Specifically, factors related to learners, teachers, and management policies were found to be systematically interrelated. 3. The guidelines for academic administration to develop learner competencies at Ban Tha Fa Tai School were characterized as a management process emphasizing a quality cycle and participation. This process consisted of key steps: planning, organizing, leading, and controlling/coordinating, with a specific focus on the outcome of learner competencies.

Keywords : Academic Administration, Learners' Competencies, Development Guidelines

บทนำ

ในโลกยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้เท่าทันกับพลวัตเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และในบริบท สมรรถนะของผู้เรียนจึงไม่จำกัดอยู่เพียงความรู้เชิงวิชาการ แต่รวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ตลอดชีวิต และคุณลักษณะเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะ “การบริหารงานวิชาการ” ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา เพราะครอบคลุมทั้งการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศภายใน และการวัดผล ประเมินผลที่ส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนได้ (ทิตินา ขัมมณี. 2560; Fullan, & Quinn. 2016)

การบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ทักษะ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล การศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะจึงต้องมีรากฐานที่มั่นคงจากการบริหารงานวิชาการที่มีทิศทาง ชัดเจน ยืดหยุ่น และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา (Pellegrino, & Hilton. 2012) ในเชิงนโยบาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2564) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่น และสามารถเชื่อมโยงบริบทของท้องถิ่นกับเป้าหมายของหลักสูตรได้ การมีแนวทางที่ชัดเจนจะช่วยให้สามารถวางแผน พัฒนา และประเมินผลได้อย่างมีระบบ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนจึงไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้ตามปกติในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบของงานวิชาการ ตั้งแต่การวางเป้าหมาย การจัดทำแผนการสอน การนิเทศการเรียน การสอน การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และการออกแบบการวัดผลประเมินผลที่สะท้อนสมรรถนะจริงของผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสอดคล้องกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย (Wiggins, & McTighe. 2005; สราวุธ สมบูรณ์. 2565) กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะต้องได้รับการสนับสนุนจากนโยบายโรงเรียนอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านการจัดเวลาเรียน ทรัพยากรสนับสนุน และโอกาสพัฒนาครู แนวทางบริหารที่ชัดเจนจะเป็นกรอบในการขับเคลื่อนสิ่งเหล่านี้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่สูง มีนักเรียนเพียง 78 คน ผู้บริหาร 1 คน และครูจำนวน 12 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งในเรื่องทรัพยากรทางการศึกษา จำนวนบุคลากร และความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี ส่งผลให้การพัฒนางานวิชาการเป็นไปอย่างจำกัด ทั้งที่งานวิชาการเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน

ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2” จึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะจะช่วยออกแบบแนวทางการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารที่สามารถส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในอนาคต ตลอดจนเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนขนาดเล็กในลักษณะเดียวกันทั่วประเทศที่ต้องการยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีแนวทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับความจริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดการศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นการตอบโจทย์ทั้งเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร POLCC

องค์ประกอบของกระบวนการบริหาร

อรุณี อินสมทวด (2564) เสนอว่าองค์ประกอบ POLCC เป็นโครงสร้างพื้นฐานของการบริหารท้องถิ่น โดยเริ่มจาก 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การที่ชัดเจน 3) การนำที่สร้างแรงจูงใจ 4) การประสานงานที่ต่อเนื่อง 5) การควบคุมที่โปร่งใส

ธนากร จันทเชื่อนบง, และคนอื่นๆ (2564) ชี้ว่าองค์ประกอบ POLCC คือ 1) การวางแผนร่วมกับชุมชน 2) การอำนวยการที่สร้างแรงจูงใจ 3) การนำ 4) การควบคุมที่มีมาตรฐาน ซึ่งทำให้งานสาธารณะสุขมีความเชื่อถือ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหาร POLCC ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบของกระบวนการบริหาร ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การเป็นผู้นำและอำนวยการ (Leading) 4) การประสานงาน (Coordinating) 5) การควบคุม (Controlling)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

ปริญญารัตน์ ตั้งคุณานันต์ (2563) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1)การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2)การพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ 3)การจัดและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 4)การวัดและประเมินผล 5)การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 6)การนิเทศการศึกษา 7)การแนะแนวการศึกษา และ 8)การประกันคุณภาพการศึกษา

พูนชัย ยาวีราช (2565) กล่าวว่าองค์ประกอบของกระบวนการบริหารในสถานศึกษาควรมีความเป็นระบบ ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การสั่งการ 4) การประสานงาน และ 5) การควบคุม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การนำกระบวนการบริหาร 5 ขั้นตอน (วางแผน, จัดองค์การ, สั่งการ, ประสานงาน, ควบคุม) มาใช้ขับเคลื่อนขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน (หลักสูตร, การจัดการเรียนรู้, การนิเทศและส่งเสริม, การวัดผลและวิจัย, การประกันคุณภาพ) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในสถานศึกษา"

การบริหารงานวิชาการ

ยาริระ หลังบุเต๊ะ (2563) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบงานไว้คล้ายคลึงกัน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 6) การนิเทศการศึกษา

อภิวัฒน์ จันทร์สม (2563) เสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนเอกชนโดยเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ มี 6 รูปแบบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับนักเรียน 2) การวางแผนจัดการเรียนการสอน 3) การใช้สื่อเทคโนโลยี 4) การวัดและประเมินผล 5) การนิเทศภายในโรงเรียน 6) การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสรุปขอบข่ายการดำเนินงานที่สำคัญได้ 6 ประการ ดังนี้ 1)การบริหารและพัฒนาหลักสูตร 2)การจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3)การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 4)การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 5)การนิเทศการศึกษา และ 6)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

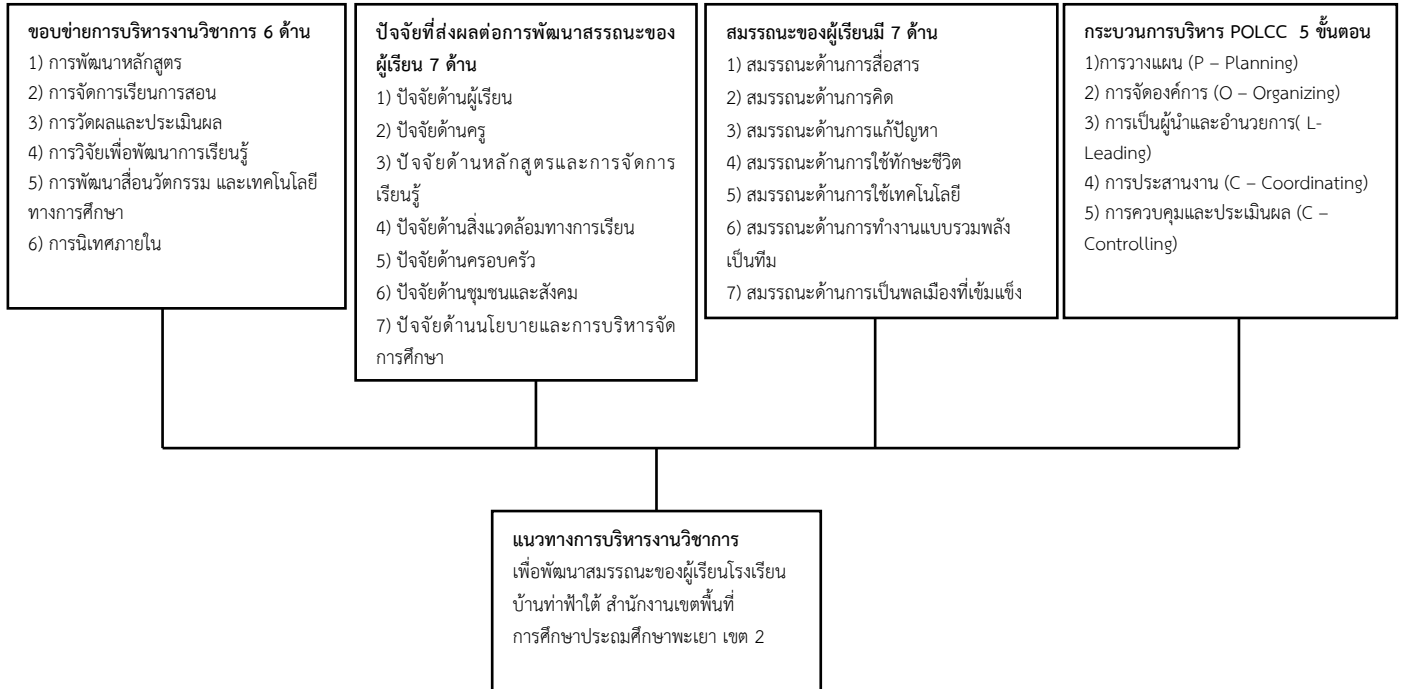
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

ดวงใจ ไชยลังการ (2558) ได้เสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน คือการสร้างตระหนักแก่ครูผู้สอน ผู้บริหาร นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ ของหลักสูตร จะทำให้การจัดการเรียน การสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สมพร บัวกล้าธณกิจ, และคนอื่นๆ (2562) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนนั้น คือ ครูต้องมีทักษะในการพัฒนาวิชาชีพ ทักษะการบริหารห้องเรียน ทักษะ การทำบทเรียนสอดคล้องกับชีวิตจริง รวมถึงทักษะการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะอย่างเต็มศักยภาพนั้นมีหัวใจหลักอยู่ที่บุคลากรผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1)ปัจจัยด้านผู้เรียน 2)ปัจจัยด้านครู 3)ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 4)ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน 5)ปัจจัยด้านครอบครัว 6)ปัจจัยด้านชุมชนและสังคม 7)ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบบันทึกข้อมูล ดังนี้

ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ จำนวน 16 คน

ผู้ให้ข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 11 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ผู้วิจัยจะใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposing Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบปลายเปิด

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. นำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ

4. นำแบบสอบถามมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha –coefficient) พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยการ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปสาระสำคัญ

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยผู้วิจัยขอแบ่งการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ

พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ มีความหลากหลายและครอบคลุมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านนโยบายการบริหารจัดการ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้มีลักษณะเป็น กระบวนการบริหารที่เน้นวงจรคุณภาพและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ/การสั่งการ (Leading) และการควบคุม/ประสานงาน (Controlling/Coordinating) โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์คือสมรรถนะของผู้เรียน

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ มีผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ ผลการวิจัยพบว่า จากผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อ

พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและคณะครูมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการกิจงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางฯ และนโยบายของต้นสังกัด อีกทั้งบริบทของโรงเรียนมีการส่งเสริมกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องอาศัยการวางแผน การจัดดำเนินงาน และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุญญา พึงยวรงค์ (2566) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีความต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ในส่วนของด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น สูงที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน ทำให้มีเวลาจำกัดในการทำวิจัยในชั้นเรียน หรืออาจขาดทักษะและความมั่นใจในการพัฒนานวัตกรรมผ่านกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2562) ได้กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูต้องใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน แต่ในทางปฏิบัติมักพบอุปสรรคด้านเวลาและความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ฐิริปัญญา, และคนอื่นๆ (2567) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะด้านการวิจัยและประเมินผล เป็นสิ่งที่บุคลากรในสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับต้นๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ มีความหลากหลายและครอบคลุมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านนโยบายการบริหารจัดการ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่พึงประสงค์นั้น ไม่สามารถอาศัยเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งได้ แต่ต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ดี ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ผ่านกระบวนการ (Process) การวางแผนและการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิต (Output) คือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเลิศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษกร ไพคำนาม, และคนอื่นๆ (2564) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์เครือข่ายกุดบาก พบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและทันสมัย รวมถึงมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน มีดังนี้

1. ปัจจัยด้านครู ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการจัดการเรียนรู้และการเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูเป็นผู้ปฏิบัติการสอนที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด และเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน หากครูมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การสอนและสามารถจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ย่อมส่งผลโดยตรงต่อการเกิดสมรรถนะของผู้เรียน ดังที่ ทิศนา แหมมณี (2566) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความสามารถในการเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา วงศ์จันดา (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญคือ ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพและเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งส่งผลสืบเนื่องไปถึงคุณภาพของผู้เรียน

2. ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการศึกษา คือบทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและการสนับสนุนทรัพยากรเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ ทั้งนี้อาจ

เนื่องมาจาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีผลต่อการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ หากผู้บริหารมีการนิเทศติดตามและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จะทำให้การดำเนินงานวิชาการบรรลุเป้าหมาย ดังที่ กฤษกร ไพคำนาม, และคนอื่นๆ (2564) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการและการพัฒนาบุคลากรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรินทร์ จันทรส่อง, และคนอื่นๆ (2565) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมักพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หรือ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งหมายความว่า หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง เช่น มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ส่งเสริมการพัฒนาครู และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี จะทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงตามไปด้วย

3. ปัจจัยด้านชุมชนและสังคม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านชุมชนและสังคม คือการสนับสนุนจากชุมชนและผู้นำท้องถิ่นเป็นพลังเสริมที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาในปัจจุบันเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งเรียนรู้และผู้สนับสนุนทรัพยากร ดังที่ สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนและการศึกษาเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนที่ตระหนักถึงความเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาเงิน ตำบลห้วยยางโพน อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี พบว่า ความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือของผู้นำชุมชน หน่วยงานต่างๆ และคนในชุมชนที่ช่วยกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคได้เป็นอย่างดี มีการรวมกลุ่มกิจกรรมในชุมชนจนเกิดเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง และมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ชุมชนบ้านหัวเขาเงินสามารถเป็นแบบอย่าง (Model) ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับชุมชนอื่นได้

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2 จากผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านท่าฟ้าใต้มีลักษณะเป็นกระบวนการบริหารที่เน้นวงจรคุณภาพและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญคือการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ/การสั่งการ (Leading) และการควบคุม/ประสานงาน (Controlling/Coordination) โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์คือสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นเป้าหมายที่ซับซ้อน ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่เป็นระบบและเชื่อมโยงกันทุกฝ่าย เพื่อให้การใช้ทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายสูงสุด ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ โดยต้องอาศัยการวางแผนและการจัดดำเนินงานที่เป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาธิป อัครนรากุล (2564) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางที่เหมาะสมต้องเริ่มจากการส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ทันสมัย และการบริหารจัดการที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เมื่อพิจารณาแนวทางการบริหารงานวิชาการในด้านที่มีความสำคัญ มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเน้นการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์โดยยึดสมรรถนะผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาออกแบบโครงสร้างหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษา หากหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบท จะทำให้การจัดการเรียนรู้อตอบสนองต่อศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรในยุคใหม่ต้องมุ่งเน้นนวัตกรรมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองและสมรรถนะของผู้เรียน โดยต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารินทร์ แก้วอุไร (2564) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนและสังคม เพื่อกำหนดเป็นสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

2. ด้านการนิเทศภายใน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนิเทศภายในเน้นกระบวนการวางแผน (P) การจัดระบบผู้นิเทศ (O) การสร้างขวัญกำลังใจ (L) และการประสานงานติดตามผล (C) โดยมุ่งเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูต้องการการสนับสนุนและคำแนะนำมากกว่าการจับผิด การนิเทศที่เป็นระบบและสร้างสรรค์จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาคือเพื่อพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญาภรณ์ เรืองเสน (2565) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ปัจจัยความสำเร็จคือการวางแผนการนิเทศที่ชัดเจนและการสร้างการมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ระดับนโยบาย

หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการผลิตสื่อนวัตกรรม ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นสูงสุด พร้อมวางทิศทางสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

ระดับองค์กร

สถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหาร POLCC มาใช้อย่างเต็มรูปแบบในการขับเคลื่อนงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน โดยเฉพาะการสร้างระบบนิเทศภายในที่เข้มแข็งและการทำ PLC เพื่อเป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

ระดับบุคคล

ครูและบุคลากรต้องปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ที่มีความตื่นตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน ควบคู่กับการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างนวัตกรรมการสอนที่ตอบสนองต่อความแตกต่างและสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการผลิตสื่อนวัตกรรมควรศึกษาและทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยมุ่งเน้นการสร้างระบบสนับสนุนครูให้สามารถใช้นวัตกรรมและกระบวนการวิจัยมายกระดับสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลควรบูรณาการปัจจัยทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะบ้านโรงเรียนและชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
3. จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามกระบวนการ POLCC ที่ได้พัฒนาขึ้น ดังนั้นควรต่อยอดสู่การสร้างรูปแบบ (Model) การบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศ โดยเน้นการบูรณาการกระบวนการ PLC และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับสมรรถนะผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กฤษกร ไพคำนาม และ สุรางคนา มัณยานนท์. (2564). การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์เครือข่ายกุดบาก. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(37), 135 - 145.
- ชนาธิป อัครนารกุล. (2564). แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทิตนา แหมมณี. (2566). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 26). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธนากร จันทเขื่อนบง, หฤทธิ ศุภักดี, และศิริลักษณ์ วรวิทย์. (2564). การประยุกต์ใช้ทฤษฎี POCCC ของอาสาสมัคร
ครอบครัวเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 30(S1), S65-S75.
- ปนัดดา วงศ์จินดา. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- บุญญา พึ่งยาววงศ์. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พัชรินทร์ จันทร์ส่อง และ สุชานาถ อุดมพงษ์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 4. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์, 6(1), 17-30.
- พูนชัย ยาวีราข. (2565). หลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ฐิริปัญโญ, และคนอื่นๆ. (2567). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,
26(2), 158-171.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2564). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 27(1), 189-204.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. อาร์แอนด์ปริ้นท์.
- สราวุธ สมบูรณ์. (2565). การศึกษาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี ตามกรอบ
คุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ. วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษา
ภาคใต้ 1, 7(1), 131-141.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564ก). คู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะผู้เรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4-6.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564ข). วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 19). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิวัฒน์ จันทร์สม. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณี อินสมทวด. (2564). การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการด้วยหลัก POLCC ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 5(3), 620
- 634.
- Diteeyont, W. (2023). Competency levels and influential factors of college students' mobile learning
readiness in Thailand. Smart Learning Environments, 10(44), 1 - 20.
- Fullan, M., & Quinn, J. (2016). Coherence making: How leaders cultivate the pathway for school and
system change with a shared process. School Administrator, 73(6), 30 - 34.
- Ireland, A. L. (2021). Mixed reality simulation in teacher preparation programs in the United States
[Doctoral dissertation, University of California, Los Angeles]. eScholarship.
- Peterson-Ahmad, M. B., Keeley, R., & Frazier, A. (2023). Using mixed reality to support inclusive teaching
strategies in general and special education preparation programs. Social Sciences, 12(11),
596.
- Stiggins, R. J. (2002). Assessment crisis: The absence of assessment for learning. Phi Delta Kappan,
83(10), 758-765.
- Wulandari, Y., Ningsih, S., & Pratama, A. (2024). Unleashing student creativity: A dynamic look at Merdeka
Belajar curriculum's impact. International Journal of Asian Education, 5(1), 21-33.

Yohana, C., et al. (2020). A study of factors influencing the development of student talent. *International Journal of Education and Practice*, 8(3), 441-456.